

kiuj ili disvolviĝus, eble estus tute malsamaj ol tiuj, kiuj okazis sur nia planedo. Same kiel la semoj de la leontodo kaj de la platanacero flugas laŭ du diversaj manieroj, kaj la nevidebla poleno de la abio laŭ tria maniero, tiel eble troviĝus tre diversaj rimedoj por la vojaĝado — kelkaj el ili ne konataj sur la tero. Sed la naĝiloj de fiŝoj por la naĝado, kaj la flugiloj de birdoj por la flugado, se ne kruroj por la kurado, havas, kiel niaj inĝenieroj eltrovis, certajn fundamentajn avantaĝojn. La formo kaj nombro de la naĝiloj, flugiloj kaj kruroj eble varius laŭ la formo kaj grandeco de la korpo, la rapido de la moviĝado, la fortoco de la gravito, k.t.p. Sed kiel la kruro de muŝo havas artikan strukturon similan al la strukturo de homa kruro, tiel estus necese, ke ĉe ĉiuj specoj de bestoj la ĝeneralaj principoj de la strukturo estu similaj en kia ajn vivsubtenanta planedo imagebla.

La fina demando, kiu nin interesas ĉe ĉiuj tiaj esploroj, nepre estas, ĉu en alia mondo la evoluo povus aperigi vivaĵon tiel inteligentan, kiel estas la homo. La ideo pri vivaĵo eĉ pli inteligenta ol ni mem kompreneble estas neimagebla. Ŝajne ni estas la unuaj inteligentaj vivaĵoj, kiuj aperis sur ĉi tiu planedo, kaj konsiderante la aliajn animalojn, ŝajnas, ke ni ja kredeble estos la finaj, eĉ se ni mem ne ekstermos la bestojn, kiuj ŝajnas havi la plej bonan ŝancon por fariĝi niaj sekvantoj je tia rolo.

Estigi vivaĵon, kia estas la homo, evidente estas en eĉ la plej favoraj kondiĉoj fizikaj kaj kemiaj tre et-ŝanca afero. Tamen, kiel diris S-ro Hoyle, eĉ la plej malofta okazaĵo nepre okazos, kiam la ŝancoj senlime daŭros aŭ sufiĉe ofte ripetiĝos. Estas kredeble, ke estiĝos pli ol unufoje en la speco de universo, kiu nuntempe estas prezentata al niaj imagoj, inteligenta hom-simila vivaĵo.

Tamen, antaŭ ol mi ĉesos diskuti la temon, mi devus provi difini certajn gradojn de ebleco pri niaj eblaj astraj gekuzoj. Estas tiel grandaj profitoj ĉe la marŝado per du kruroj, la portado de sia cerbo en sia kapo, ĉe tio, ke oni havas du okulojn lokitajn en la sama alta loko je alteco de kvin aŭ ses futoj super la grundo, k.t.p., ke ni ja eble povus serioze konsideri la eblon, ke ekzistas pseŭdo-viro kaj pseŭdo-virino kun ia fizika simileco al ni mem, kaj eĉ kapabla je la parolado. Kaj fine niaj pseŭdo-homoj eble disvolvus socian vivon, diversecon de klasoj kaj kulturoj, kutimojn raciajn kaj superstiĉajn, kaj super ĉio la elpensajon de la militado, ne malsimilajn al niaj propraj.

Ĉiuj tiuj rezultoj de evoluo en daŭre disvolviĝanta universo estas io inter tio, kio estas ebla kaj tio, kio estas kredebla (aŭ probabla). Kelkaj aliaj aferoj, restas plejaltgrade malprobablaj, ke simio dum sia vivdaŭro hazarde uzante skribmaŝinon eble povus skribi unu el la sonetoj de Shakespeare. Alia ekzemplo estas, ke ia pseŭdo-homo parolus lingvon kompreneblan de iu el niaj homaj rasoj. Alia estas, ke li kapablu edziĝi kun virino el nia mondo, kaj naskigi fekundan hibridon. Kaj tria estas — ĉu mi bezonas tion diri? — ke ni iam havos okazon renkonti niajn inter-galaksiajn amikojn — aŭ mal-amikojn — por ke ni povu decidi pri ĉi tiuj ekscitaj akademias demandoj.

DISKUTO PRI TERMINOJ.

PRI KELKAJ HOMONIMOJ KAJ SINONIMOJ EN LA MATEMATIKA NOMENKLATURO DE ESPERANTO

de K. WILGENHOF (Nederlando).

En la komuna lingvo multaj vortoj montras kelkajn nuancojn de signifo. Tio estas plejofte ne malavantaĝa, certagrade eble eĉ dezirinda. Male en ekzakta scienca nomenklature, bezonanta precize kaj klare difinitajn terminojn, signifonuancoj povas estigi miskomprenojn kaj estas do nedezirindaj. Tial la signifoamplakso de scienca termino devas esti tre limigita kaj ĉiun aperantan devion oni devos rigardi kiel tute apartan signifon, t.e. tia termino prezentas homonimon.

Aliflanke en multaj kazoj diversaj terminoj por unu matematika nocio estiĝis. Tiaj sinonimoj estas ne tiom ĝenaj en scienca terminaro kiom homonimoj. Tamen ili estas iom superfluaĵ kaj tial eble neoportunaj.

Ŝajnis al mi interese konsideri kelkajn tiajn homonimojn kaj sinonimojn en la matematiko kaj la rezulton de tiu konsidero vi trovos en la subaj paragrafoj.

Konsultitaj verkoj:

Bricard, Matematika terminaro kaj krestomatio, Parizo 1905.

Vörös, Elementoj de geometrio absoluta, Budapest 1911.

Wüster, Maŝinfaka Esperanto-vortaro prielementa, Leipzig 1923.

Grosjean-Maupin k.a., Plena Vortaro de Esperanto, 2a eld., Parizo 1934.

Dijksterhuis, Vreemde woorden in de wiskunde, Groningen 1939.

Uzitaj mallongigoj:

A = lingvo angla. F = lingvo franca. G = lingvo germana. L = lingvo latina. P.V. = Plena Vortaro.

Areo — ebena — supraĵo — surfaco.

En P.V. ni trovas jenajn difinojn de *supraĵo*:

1. ekstera flanko de iu korpo.
2. figuro havanta nur du dimensiojn larĝon kaj longon; surfaco.
3. dimensio de la ekstera flanko de iu korpo; surfacamplakso.

Surfaco estas difinita kiel *supraĵo* 1 kaj 2. Laŭ tiuj difinoj *supraĵo* do havas tri diversajn signifojn kaj *surfaco* du. La lasta difino ne estas klara, nur la aldonitaj vortoj montras al granda, kiun oni mezuras per kvadrata longo-unuo (ekz. m²).

Eble meritas atenton ke *supraĵo* ne nepre implicas la ideon de vasteco, kiel *ebeno*, *surfaco* kaj *areo*; *supraĵo* (supra aĵo) povas esti ĉia objekto, kiu troviĝas en supra loko. Tial la uzado de *surfaco* por la dua difino ŝajnas pli ĝusta. Surfacoj povas esti ebenaj aŭ kurbaj. Ebenajn surfacojn oni mal-longe nomas ankaŭ *ebenoj* analogie al *rekto*, *kurbo*, *normalo* k.s. Por la unua difino ĉi-supra ni disponas pri *edro* kaj *ĵaco* ĉe korpoj kun ebenaj flankoj.

Bricard destinis *areo* por la tria el la nomitaj difinoj. Li skribis: *areo* estas la mezuro de areajo. La analizo de ĉi-lasta vorto estas: areajo = aĵo area, io, kio estas area, do surfaco emfaze pensata kiel figuro, kiu havas dudimensian amplekson. Oni povas do paroli pri la areo de iu surfaco; surfaco estas abstrakta objekto kaj areo ĝia enhavo aŭ mezuro. Doninte al ĉiu el *areo* kaj *surfaco* ĝian propran difinon, ni posedas du terminojn por nocioj, kiuj en naciaj lingvoj ofte estas ne klare apartigataj.

Kalkuli — nombri — nombriĝi — komputi.

Inter la diversaj difinoj, kiujn P.V. mencias pri *kalkuli*, troviĝas du matematikaj: operacii per nombroj por trovi alian serĉatan nombron; kaj: determini kvanton.

Tiuj signifoj ne estas samaj. La unua ampleksas adicii, subtrahi, multipliki, dividi, integri, diferencii kaj ĉiaj pli malpli komplikitaj operacioj. La dua koncernas nur la procedon, ĉe kiu oni laŭvice observas objektojn, donas al ĉiu numeron ĝis la lasta konigas la kvanton aŭ nombron. Ĉi tion oni nomas ankaŭ *nombri*. Uzante ekskluzive *nombri* por la dua signifo oni forigus la homonimecon de *kalkuli*. Sed oni uzas *nombri* ankaŭ laŭ iom alia senco. Se iu diras: „La societo nombras 40 membrojn”, li ne volas diri ke la societo determinas la kvanton de siaj membroj, sed ke ĝi havas 40 membrojn. En ĉi tiu senco *nombri* estas netransitiva, kaj en la antaŭa transitiva. En la ekzemplo 40 *membrojn* estas ne gramatika objekto, sed adjekto (aŭ komplemento de mezuro).

Do ankaŭ *nombri* estas homonimo kaj prezentas eĉ unu el la esceptaj kazoj en Esperanto, ke verbo estas transitiva kaj netransitiva. Se oni opinias tion malavantaĝoj, oni povas forigi tion per diversaj manieroj. Bricard donis *komputi* por *determini kvanton* kaj difinis *kalkuli* nur por *aritmetikaj* kaj *algebraj operacioj*. Tiukaze oni povas destini *nombri* por la netransitiva uzado. Alia maniero estas konservi *nombri* por *determini kvanton* kaj laŭregule fari la verbon netransitiva per *iĝ*. Do: „La societo nombriĝas 40 membrojn.”¹⁾

¹⁾ Mi forte dubas la laŭregulecon — pli ĝuste: la bonecon — de ĉi tiu esprimo. Cetere mi rimarku ke ankaŭ la vorto *kalkuli* estas uzata kun ĉi tiu senco (Encikl. Vortaro, Wüster). Se oni ne volas uzi en tiaj kazoj *nombri* kaj *kalkuli*, oni diru simple kaj korekte: *havi*. — La Redaktoro.

Mediano — mezanto.

Bricard donis al la linio, kiu situas en triangulo de vertico al la mezo de kontraŭa latero la nomon *mezanto*. (G: Mittellinie). La elekto de tiu vorto ĝuste por tiu signifo ŝajnas iom arbitra, kvankam ĝi estas taŭga termino, almenaŭ se oni volas akcepti ke la finaĵo *-anto* povas esti uzata krom por persono ankaŭ por abstrakta afero. Ni renkontas *-anto* ankaŭ en *duoniganto*, *ortanto*, *determinanto*, *rezultanto*, *varianto* kaj kelkfoje *tranĉanto* kaj *tuŝanto* aŭ *tanĝanto* (vidu sekvajn paragrafojn).

Enkondukiĝis ankaŭ la radiko *mediano* (de L *medius* = mezo), kies lingvaj ekvivalentoj retroviĝas en diversaj nacilingvoj. P.V. mencias nur ĉi tiun terminon por la supre nomita signifo.

Krom kiel geometriaj terminoj ambaŭ vortoj estas aplikataj ankaŭ kiel aritmetikaj (vidu la sekvan paragrafon).

Meznombroj aŭ mezkvantoj.

Plena Vortaro difinas por *meznombro* (*mezkvanto*, *mezvaloro*):

1. Nombro proksimume egale malproksima de la ekstremaj konsiderataj nombroj; nombro montranta en tuto de diversaj okazoj la plej oftan okazon.
2. Sumo de pluraj kvantoj dividita per ilia nombro.

Bricard distingis inter *aritmetika mezo* (sumo de kvantoj / nombro) kaj *geometria mezo* (radiko el produto de kvantoj).

La difinoj de P.V. en vero havigas tri diversajn meznombrojn, kio estas demonstrebla per jena ekzemplo. Ĉe la serio 4, 12, 12, 12, 12, 14 la difinoj sub 1. liveras respektive $(4+14)/2 = 9$ kaj 12; la difino sub 2. donas $66/6 = 11$.

La nombro, kiu estas la aritmetika mezo de la ekstremaj el serio de nombroj, oni povus nomi *mezanto* aŭ *mediano*, kiuj verŝajne ne konfuziĝus kun la geometriaj signifoj.

Cetere oni ofte uzas nombron, kiu estas la radiko el la aritmetika mezo de la kvadratoj de kelkaj nombroj (A: root mean square value, G: quadratischer Mittelwert, F: valeur quadratique moyenne). En Esperanto ni povus ĝin eble nomi *mezuma valoro*.²⁾

²⁾ *Mezo*, *mezanto* aŭ *mediano*, *mezuma valoro*,, jen tuta serio de similaj esprimoj por parencaj nocioj. La malfacilaĵo estas ke la proponitaj terminoj per si mem tute ne sugestas aŭ elvokas ĉe ni la specifan ideon kiun ili signifas. Mi preferas terminojn, kiuj — eĉ se ili ne estas memdifinaj — almenaŭ por inicitoj estas tuj kompreneblaj, ekzemple: (*aritmetika mezo*; *geometria* aŭ, prefere, *laŭlogaritma mezo*; *laŭkvadrata mezo*; *laŭekstrema mezo* aŭ *mezo de l' ekstremoj*; *laŭranga mezo* (kiun oni en la broŝuro „*Enketo pri Internacia Helplingvo*” de la Instituto J. J. Rousseau indikas per la nomo „*centra valoro*”). — La Redaktoro.

Multipliki — (mult)obligi.

Kvankam P.V. mallonge klarigas: *multipliki* = *multobligi*, la afero tamen ne estas tiom simpla. La signifo de *multipliki* estas pli ampleksa. Ekzemple, se oni multiplikas nombron per frakcio pli malgranda ol unu, oni apenaŭ povas nomi tion multobligo. Bricard eĉ pli limigis la signifon de *obligi*; li difinis: *obligi* = *multipliki per entjero*. Ankaŭ ĉe multiplikado de matricoj (determinantoj) oni ja ne povas pensi pri simpla multobligo.

Same la geometria multiplikado, sur kiu oni povas bazi la teorion de homotetiaj kaj similaj figuroj, ne rekte konformas al la ideo *obligado*. Se oni multiplikas figuron per kvin, oni ne akiras kvin figurojn, sed unu figuron, kies dimensioj ĉiuj estas kvinfoje tiom grandaj kiom la respondaj dimensioj de la originala figuro.

Orta — perpendikla — perpendikulara — normala.

La kvar terminoj reprezentas la saman koncepton. *Orta* oni ĉefe uzas por anguloj: *orta*, *duorta anguloj*; *orta aksoparo*. El *orta* oni derivis *ortanto* por la perpendiklo de vertico al kontraŭa latero en triangulo. La tri ortantoj de triangulo trairas la *ortocentron*.

En la paro *perpendikulara — perpendikla* ni renkontas konkurencon pro nacilingvaj influoj (A: perpendicular, F: perpendiculaire, sed G: Perpendikel). Generale oni preferas la duan.

Simila influo aperigis la terminon *normalo* en Esperanto, kiu cetere estas konforma al la originala signifo: L: *norma* = ortilo (Wüster), t.e. materia orta angulo por mezuroj kaj desegno; L: *angulus normalis* = orta angulo. Ŝatante de delikataj nuancoj povus distingi inter perpendiklo, iranta de iu punkto al linio, kiu ne entenas la punkton, kaj normalo, komencanta de punkto, kiu situas sur linio. Estas ja vere ke oni ĝenerale ne parolas pri perpendiklo tra punkto de kurbo, sed pri normalo tra tiu punkto.

Vörös uzis la vorton *normalo* ankaŭ kun la signifo de *ortanto*.

Ortangulo — rektangulo.

Plejofto oni komprenas sub *ortangulo* kvarlateron havantan kvar ortajn angulojn. Logike rigardate ĝi ne estas ĝuste formita vorto, ĉar laŭ la ĵusa koncepto ortangulo ne estas angulo. Se tia vortfaro ne konfliktas kun la 11-a regulo de la Fundamenta Gramatiko, ĝi tamen ne konformas al ĝenerala gramatika kutimo. Kontraŭe la adjektivo *ortangula* tamen enhavas la ideon *angulo* (ekzemple: *ortangula triangulo*).

Ĉe Vörös ni trovas *ortangulo* kun la signifo: orta angulo. Kvankam ankaŭ tio ne estas tute korekta, ĝi ŝajnas malpli kondamninda ol la antaŭa.

Eventuale la termino *rektangulo* povus esti ekskluzive uzata por la signifo: kvarortangula kvarlatero (vidu en P.V. ĉe *angulo*, A kaj F: rectangle, G: Rechteck), malgraŭ la supre nomita unua malĝustaĵo; tiukaze ĝia adjektivo

havas la saman sencon, kiun la substantivo. La subaj ekzemploj klarigu ke, tiel farante, ni disponus kelkajn distingigajn terminojn anstataŭ du sinonimajn homonimojn.

duorta triangulo = triangulo kies angulsumo egalas du ortajn angulojn.

duortangula triangulo = triangulo havanta du ortajn angulojn (en la sfera kaj elipsa geometrioj).

rektangula areaĵo = areaĵo kun formo de rektangulo.

rektangula profilo de stango.

ortangula profilo (L-profilo) de stango.

rektangulaj diagonaloj = diagonaloj de rektangulo.

ort(angul)aj diagonaloj = diagonaloj formantaj ortan angulon = interortaj diagonaloj.

Generale:

orta figuro = figuro montranta ortecon, formanta per si ortan angulon.

ortangula figuro = figuro enhavanta ortan angulon.

rektangula figuro = figuro kun formo de rektangulo aŭ apartenanta al rektangulo.

N-orta figuro = figuro kies angulsumo egalas N ortajn angulojn.

Atendindaj estas en P.V. ankaŭ la difinoj de: *baziliko* 1, *karto* 4, *koverto*, *kruco* 4, *kranko*, *kvadrato* 1, *transepto*, *akra* 2, *akuta* 1, *obtuza* 1.

Sekanto — sekci — tranĉi.

La originala signifo de *sekanto* sendube estas sekanta aŭ tranĉanta linio (de L: *secare* = tranĉi). Krom tio ĝi ricevis specialan goniometrian signifon kiel funkcio de angulo. Oni povas reprezenti tiun funkcion per tranĉanta linipeco tra cirklo, kies radiuso estas unuo. Tiel en la angla kaj franca lingvoj la vortoj *secant* kaj *secante* nun havas duoblan signifon. En la germana la vorto *Sekans* estas uzata laŭ la dua signifo.

Bricard evitis la homonimecon per la uzo de *seci* (li intence forlasis *k* en *funkcio*, *frakcio*, *projekcii*, *sekci*), el kiu oni povas derivi *secanto* — do nun prefere *sekanto* — por *tranĉanta linio*. P.V. mencias *sekci* nur kun medicina signifo.

Ŝajnas sufiĉe uzi la komunan *tranĉi* por la kazo de linioj kun komuna punkto kaj konforme al tio la terminojn *tranĉpunkto* kaj *tranĉanto*, kiujn ni vidas ĉe Vörös, sed li uzis ankaŭ *sekci*.

Tangento — tanĝi — tuŝi.

Ĉi tio estas simila triopo kia la antaŭa. Ankaŭ *tangento* havas du signifojn en kelkaj lingvoj, sed oni renkontas ankaŭ A: *touching line*, G: *Berührungslinie* aŭ *Berührende*. La originala signifo devenas de L: *tangere* = tuŝi. Kiel goniometria funkcio ĝi estas reprezentbla per linipeco, tuŝanta cirklon, kies radiuso estas unuo.

Ĉe Bricard kaj Wüster ni trovas *tanĝi*, por ke *tangento* konserviĝu nur por la goniometria funkcio. Oni povas derivi *tanĝanto* kaj *tanĝopunkto*. Vörös uzis nur *tuŝi* kaj *tuŝanto*, kaj *tangenso* (s devenas de L: *linea tangens*) por la angula funkcio.

En kelkaj komponitaj esprimoj *tangentata* aŭ *tanĝata* estas pli oportuna: *tangentata akcelo* (Wüster: *tanĝata akcelo*), *tangentara ekvacio*.³⁾

51 : 001.4 = 089.2

Interpolusi — interpoli.

En mia recenzo pri la „Internacia Logaritmo-tabelaro” de H. Wagner (Sc. R. 2 36), mi rekomendis uzi la vortojn „*interpolusi*” kaj „*eksterpolusi*” prefere ol „*interpoli*” kaj „*ekstrapoli*”.

S-ro H. Herbert Howe (Usono) en letero kontraŭbatalas mian rekomendon per du argumentoj.

1. „*Interpoli*” estas vere internacia vorto. Almenaŭ 13 naciaj lingvoj uzas la radikon „*interpol*” kun taŭga finaĵo. En la pli multaj lingvoj, la vorto havas du signifojn (komp. Plenan Vortaron). Ŝajnas ke en la rusa, la pola, la dana, kaj la sveda, ĝi havas nur la matematikan signifon.

2. La kunmetita vorto „*interpolusi*” ne estus vere logika vorto, sed estus idiomaĵo. Plena Vortaro diras, ke „*poluso*” estas „ĉiu el la ekstremoj de akso de sfero”, kio neniel rilatas al matematika interpolado. Tial, escepte se la vorto „*poluso*” havas ankoraŭ alian signifon, ol tiujn kiujn ĝi havas en geografio kaj en la fiziko (elektrismo kaj magnetismo), s-ro Howe opinias ke la vorto „*interpolusi*” ne taŭgas por „*interpoli*”. Krome, la latina fontvorto „*interpolare*” deriviĝas de „*inter*” kaj „*polire*” (= „*poluri*”), kaj etimologie ĝi do neniel rilatas al *poluso*.

Mi skribis al d-ro Wüster, la patro de la esprimoj „*interpolusi*” kaj „*eksterpolusi*”, petante lin, mem defendi tiujn terminojn. Mi atentigis pri tio, ke la termino „*relaso*” kiun mi proponis en Sc. R. 1 22 por esprimi

³⁾ Ĉi tie temas pri akcelo laŭ la tanĝanto, kaj pri la ekvacio reprezentanta la kolektivon de tuŝantoj al kurbo. Se oni uzas *tangent* por la goniometria nocio, oni ne uzu ĝin ankaŭ por signifi *tuŝanton* aŭ *tanĝanton*. Mia opinio oni tre bone povas diri: *tanĝata akcelo*, aŭ eĉ *laŭtanĝanta akcelo*, kaj *tanĝantara ekvacio*. Ja la sufikso *ar* postulas antaŭ si substantivan radikon (simplan aŭ kunmetitan), kaj se tiu radiko per si mem ne estas substantiva (ĉi tie ĝi estas adjektiva), la sufikso substantivigas ĝin. Similan influon havas *laŭ* en *laŭtanĝanta*, kvankam ĉi tie malpli nepran. Ja svarmas en Esperanto kunmetitaj verboj kun prefikse uzataj prepozicioj, kaj principe eblus du analizoj: *laŭtanĝ-ant-a* kaj (*laŭ tanĝanto*)-a. Tamen *laŭtanĝi* estus nur pleonasma esprimo por *tanĝi*.

Kie miskomprenoj minacas, oni uzu analizan formon, ekzemple „*akcelo laŭ la tanĝanto*”. — La Redaktoro.

„*relaxation*”, etimologie ankaŭ ne akordas kun ĉi tiu termino, sed laŭ la senco sufiĉe alproksimiĝas al ĝi.

Ĉi-sube mi sekvigas la respondon de d-ro Wüster. W. P. R.

Estas nenia dubo, ke la latina vorto *inter/polare* kaj ĝiaj nacilingvaj variantoj etimologie rilatas al L *polire* „*poluri*”, kaj ne al L *polus* „*poluso*”. Tamen neniun rekomendus, traduki ĝin en Esperanton per la kunmetaĵo *inter/poluri*.

Do restas nur du ebloj en Esperanto: la kunmetaĵo *inter/polusi* kaj nova radiko *interpoli*.

La nacilingvaj variantoj de L *polus* en multaj lingvoj, ekzemple en la franca kaj en la germana, havas ne nur la konatajn geografian kaj geometrian signifojn, sed krome ankaŭ la figuran signifon de „*ekstremaĵo*” aŭ „*limo*”. La franclingva difinvortaro „*Petit Larousse Illustré*” donas la jenan ekzemplon: „*L' erreur et la verité sont deux pôles*”. Tiu figura signifo de la vorto *poluso* rajtigas nin, formi la kunmetaĵojn *inter/polusi* kaj *ekster/polusi*, forme similajn kaj semantike egalajn al L *inter/polare*.

Ĉu preferi la kunmetaĵon *inter/polusi* aŭ novan radikon *interpoli*? Tio estas sole afero de gusto. Almenaŭ rilate al la matematika signifo. Por la signifo filologia (interpolado de tekstopartoj) eble la radiko *interpoli* ŝajnas iom pli taŭga. La vortoj *ekster/polusi* aŭ *ekstrapoli* ĉiam havas sole signifon matematikan, ne filologian.

La substituadon de *inter/polusi* al L *interpolare* vi komparis kun la substituado de *re/laso* al L *re/lax/a/tio*. Tiu komparo estas subjektive trafa. Ĉar, enkondukante la vorton *re/laso*, vi pensis, ke *lasi* kaj L *laxare* estas etimologie neparencaj. Tamen, en realeco, *lasi* kaj L *laxare* estas etimologie identaj. Kaj tial la komparo inter *inter/polusi* kaj *relaso* estas objektive malĝusta.

E. Wüster.

{ 537 + 538 + 621.317 } : 001.4 = 089.2

La homonimo INDUKTO.

Indukto (A: induction; F: induction; G: Induktion) estas vorto uzata en elektrosienco je diferencaj signifoj, kiuj tial devas esti fiksataj en certa kazo pere de komplemento (sufikso). En la literaturo I. signifas plej ofte la procedojn, ĉe vario de magneta flukso, kiu ĉirkaŭas kondukilon (vd. leĝo indukta, influo indukta pere de fortkurentaj instalaĵoj. Oni ankaŭ nomas ĝin „*elektromagneta indukto*” (A: magnetic induction; F: induction électromagnétique). El la vorto I. en tiu ĉi signifo deriviĝas la terminoj indukta konstanto, memindukto, interindukto, induktilo, induktato, induktoro.

Kontraŭe al tio signifas „*magneta indukto*” (A: magnetic induction; F: induction magnétique; G: magnetische Dichte, magnetische Induktion): la tut-